

שיחות

כתב עת ישראלי לפסיכותרפיה

מערכת "שיחות" שמחה להזמין אתכם לכנס בנושא:

40 שנה לשיחות – גשרים בין דורות מסורת והתחדשות בפסיכותרפיה בישראל אל מול אתגרי השעה

כנס זה, שנערך לכבוד 40 שנה להיווסדו של כתב העת "שיחות", מוקדש לארבע הרצאות בתשתית החשיבה, העשייה והכתיבה הפסיכותרפויטית בישראל (ובעולם). מבעד למבט על-זמני, המקיף עבר, הווה ועתיד, נעסוק בשאלת תשתית הידע של הפסיכותרפיה, במהותה ובתפקידה של הכתיבה אודותיה, בהתפתחות ומגמות בתיאוריה ובעשייה הפסיכותרפויטית, ובהתפתחות העבודה עם טראומה בצה"ל בארבעים השנה האחרונות. בהמשך, יערכו דיונים קצרים בהרצאות אלו.

בכנס ניפרד מ-ורד שלו, ממייסדי "שיחות", עורכת כתב העת זה 40 שנה, ומי שהיתה לו עמוד שדרה ורוח חיה. בימים אלה מסיימת ורד את עבודתה ב"שיחות".

הכנס ייערך ביום שישי, 26.12.25, בשעות 08:30-13:45, במכללה האקדמית תל-אביב יפו, אודיטוריום ווסטון, בניין ווסטון (בניין 2), חבר הלאומים 10 תל-אביב.

תכנית הכנס

08:30 – 09:00	התכנסות וכיבוד
09:00 – 09:30	דברי פתיחה: ד"ר בעז שלגי, ורד שלו
09:30 – 10:05	יצירתיות אחראית: האמנות והאחריות בכתיבת תיאורי מקרה: פרופ' ענר גוברין
10:05 – 10:40	מהכחשה למעבדה חיה: חמישים שנה של פסיכותרפיה צבאית בישראל: ד"ר לוסיאן טצה לאור
10:40 – 11:00	הפסקה
11:00 – 11:35	"כי את המנגינה הזו אי אפשר להפסיק": מבט אופטימי לעתיד הפסיכותרפיה: פרופ' שרון זיו ביימן
11:35 – 12:10	מדעית? רציונלית? אמונית? ואולי רגשית? כיוונים ומושגי יסוד בדרך לפסיכותרפיה פרופ' אריק שלו
12:10 – 13:00	שלושה דיונים קצרים ושיחה עם הקהל בהשתתפות פרופ' דנה אמיר, ד"ר קלאודיה קוגן, ד"ר בעז שלגי
13:00 – 13:45	הרמת כוסית, כיבוד קל ופרידה

להרשמה לאורחים בעלות 120 ₪ - לחצו כאן

להרשמה למנויי שיחות בעלות 80 ₪ - לחצו כאן

על המרצים ותקצירי ההרצאות

על ההרצאה: יצירתיות אחראית: האמנות והאחריות בכתיבת תיאורי מקרה / פרופ' ענר גוברין

ההרצאה בוחנת את תיאור המקרה הפסיכואנליטי כז'אנר ספרותי-רפואי היברידי. בהשראת ג'ון ברג'ר, היא מציעה שכותבי תיאורי מקרה הם "סופרים ומשוררים פנימיים, כותבים מחדש את הזיכרונות שלנו" – הכתיבה משנה ראייה להתבוננות ומצילה את הפרטים הקטנים של המפגש הטיפולי מהמוות של השכחה. אך בניגוד לסופרים, למטפלים-כותבים אחריות כפולה: למטופלים ולקהילה המקצועית. לכן ההרצאה מציעה את המושג "יצירתיות אחראית" – שימוש בעושר של אמצעים ספרותיים תוך נאמנות מוחלטת לאמת הטיפולית. תיאור מקרה שמשלב דיוק קליני עם כתיבה ספרותית מאפשר למידה עמוקה יותר ומעביר הן את תוכן המפגש הטיפולי והן את המהות החווייתית שלו.

על המרצה: פרופ' ענר גוברין, פסיכולוג קליני פסיכואנליטיקאי מנחה ופילוסוף. עומד בראש מסלול הדוקטורט "פסיכואנליזה ופרשנות" בתוכנית לפרשנות ותרבות באוניברסיטת בר אילן. חבר במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. ספרו האחרון:

How Philosophy Changed Psychoanalysis: From Naïve Realism to Postmodernism

יצא השנה בהוצאת רוטלדג'. שלושה מספריו יראו אור בקרוב:

Interpretation – A Contemporary Introduction; The Craft of the Psychodynamic Case Study: A Practical Guide; A Philosophical Framework for Psychotherapy Integration: Psychoanalysis Meets Otherness (ביחד עם יעל פרי הרצוביץ).

ספרו "כשהטיפול הופך לסיפור: מדריך ותיאוריה לכתיבת תאור מקרה פסיכואנליטי" יצא בקרוב בסדרת נרקיסוס בהוצאת רסלינג.

על ההרצאה: מהכחשה למעבדה חיה: חמישים שנה של פסיכותרפיה צבאית בישראל / ד"ר לוסיאן טצה לאור

ההרצאה תעקוב אחר ההתפתחות הייחודית של הפסיכותרפיה הצבאית בישראל במהלך חמישים השנה האחרונות – ממלחמת יום הכיפורים ועד למלחמת חרבות ברזל. בשנת 1987 התפרסם במגזין "שיחות" המונח "קשר השתיקה" – תיאור מדויק של ההכחשה הקולקטיבית שאפיינה את הצבא והחברה הישראלית כלפי נושא תגובות הקרב והטראומה הצבאית. מאז, עברה הפסיכותרפיה הצבאית התפתחות דרמטית: מהדחקה והכחשה, דרך עידן המחקר והתיאוריה בשנות ה-90 של המאה הקודמת (סולומון, שלו), התפתחות מודלים למניעה ראשונית ושניונית ועד לשיטות טיפוליות משולבות המאחדות גישות פסיכודינמיות עם גישות קוגניטיביות-התנהגותיות מודעות טראומה.

מלחמת "חרבות ברזל" הפכה את ישראל ל"מעבדה חיה" – אולי הגדולה בעולם – לפסיכותרפיה תחת אש. רק בששת החודשים הראשונים ללחימה טופלו אלפי אנשים ע"י 800 אנשי מקצוע בצבא. מאז הצורך גדל רק יותר ואילץ לא רק את צה"ל את כל מערכת בריאות הנפש הישראלית להתמודד עם אתגר שלא נראה מעולם. בנוסף, המטפלים הישראלים, בניגוד למקרים דומים בעולם, היו חלק בלתי נפרד מהרקמה הטראומטית שעטפה את ישראל.

ההרצאה תציג את הפרספקטיבה הפסיכותרפוטית הייחודית שהתפתחה בישראל, כמו גם את מרכזיות הטראומה והצבא בנוף הפסיכותרפויטי הישראלי. ננסה לגעת בשאלות שונות כגון: כיצד מטפלים בטראומה כאשר המטפל עצמו חשוף לאותו אירוע טראומטי? כיצד משלבים גישות שונות תחת לחץ קיצוני? איך

מספקים טיפול מיטבי במקרים של מחסור קיצוני ובעיקר: מה ניתן ללמוד מהניסיון הישראלי על גמישות פסיכותרפויטית במצבי משבר ממושכים.

על המרצה: אל"מ (במיל') ד"ר לוסיאן (לוצי') טצה-לאור, MD, MBA, פסיכיאטר ופסיכותרפיסט התייחסותי, חוקר טראומה וחוסן. שירת במשך למעלה משני עשורים במערך בריאות הנפש של צה"ל, ובתפקידו האחרון עמד בראש מחלקת הבריאות של צה"ל, שם הוביל את המענה הנפשי בתחילת מלחמת חרבות ברזל ואת פיתוח מערך המניעה, הטיפול והשיקום של חיילים ולוחמים. בוגר התוכנית לפסיכותרפיה של אוניברסיטת תל-אביב ובעל הכשרה מתקדמת בפסיכותרפיה דינמית, טיפול ממוקד טראומה וגישות אינטגרטיביות כמו DBT, MBT, EMDR. לימד בנט"ל ובתוכנית לפסיכותרפיה של אוניברסיטת תל-אביב קורסים בפסיכואנליזה ובטיפול בטראומה והכשיר דורות של מטפלים צבאיים ואזרחיים. כיום הוא חוקר אורח במחקר לחקר הלחץ הטראומטי (CSTS) באוניברסיטת שירותי הבריאות הצבאיים בארה"ב (USUHS), עוסק בפיתוח גישות טיפוליות וארגוניות לשיקום וחוסן במצבי חירום ולחימה.

על ההרצאה: "כי את המנגינה הזו אי אפשר להפסיק": מבט אופטימי אל העתיד של הפסיכותרפיה / פרופ' שרון זיו ביימן

ההרצאה תציע סקירה של התפתחויות ומגמות בעולם הפסיכותרפיה בת זמננו ותנסה לקיים דיון בשאלה מה השתמר, התפתח והשתנה לאורך שנות קיומו של הטיפול הנפשי. בהרצאה תוצג התבוננות בזמנית אל העבר, ההווה והעתיד של התחום באמצעות ניסיון לתת מענה לשאלות כגון: לאיזה כיוונים צועד התחום? איך הוא יושפע ממהפכת ה-AI? מה צופן העתיד למתח בין קיומן של גישות מובחנות זו מזו לבין עמדה המחזיקה אינטגרציה בין גישות? מהו עתיד האינטגרציה בין תיאוריה, מחקר ופרקטיקה, בין הגופני לנפשי, בין האנושי לבין המלאכותי, בין מפגש חי למקוון, בין הגוף לנפש ובין פיתוח חוסן להתמודדות עם מצוקה וכאב. כמו כן, ההרצאה תנסה לדון בשאלה באיזו מידה תישאר פסיכותרפיה מקצוע מובחן ועד כמה תייער ידע וניסיון שיוטמעו גם במקצועות אחרים. על בסיס הסקירה והדיון, תוצג ההשערה כי הפסיכותרפיה במתכונתה המוכרת עומדת להשתמר ואף להיות חיונית יותר בעולם בו יש חסר בקשר אנושי יציב, בטוח ומייצב, שהידע שנוצר בעבר ובהווה במסגרת גישות קלאסיות ימשיך להתפתח לצד מגמה אינטגרטיבית, כי המחקר האמפירי ואיכותני יהיו חיוניים, אך לא יחליפו הגות ותיאוריה - או במילים אחרות - "את המנגינה הזו אי אפשר להפסיק". תהליכים בעולם בריאות הנפש בישראל בעקבות אירועי ה-7.10 ישמשו כהשראה להרצאה.

על המרצה: פרופ' שרון זיו ביימן היא פסיכולוגית קלינית-מדריכה, עורכת מדור מחקר בפסיכותרפיה ב"שיחות - כתב עת ישראלי לפסיכותרפיה", חברת סגל וראשת "מכון מפרשים לחקר והוראת הפסיכותרפיה" בביה"ס למדעי ההתנהגות במכללה האקדמית תל אביב יפו. פעילה ב"קבוצת שיח - מכון לפסיכותרפיה התייחסותית", בפורום הישראלי לפסיכואנליזה ופסיכותרפיה התייחסותית, בקבוצה הישראלית למחקר בפסיכותרפיה ובארגון הבינלאומי לחקר אינטגרציה בפסיכותרפיה. ערכה יחד עם ד"ר בעז שלגי את הספר "מבין השברים - טראומה, התמודדות ותקווה" הסוקר את ידע, כלים ומשאבים שהובילו את קהילת בריאות הנפש בהתמודדות המקצועית והקולקטיבית עם אירועי ה-7.10 והמלחמה שבקבוצותיהם.

על ההרצאה: מדעית? רציונלית? אמונית? ואולי רגשית? כיוונים ומושגי יסוד בדרך לפסיכותרפיה / פרופ' אריק שלו

בהרצאה זו ארכז תהיות, מחשבות, מעשים ונטיות לב אשר ליוו את המהלך המקצועי שלי, מהלך אשר נע בין מקסם ופיתוי לקניאני לאורתודוקסיה פרוידיאנית, לכפירה-בעיקר ביולוגית, להשטחה דיאגנוסטית והתנהגותית ולעימות עם מעגלי כשל טראומתיים. אתה מהי התבנית, או מגוון התבניות שמעצבות מושגי יסוד בטיפול נפשי, תבניות כגון "הפרעה נפשית" (mental disorder), "מצוקה", "אי התאמה", כמיהה ל"שלמות", "הרמוניה" "הגשמה עצמית", "קבלת מגבלות וקשיים", או "תובנה" - ובהקשר זה, מה קרה ליומרות שאיפיינו את עולם החשיבה והפרקטיקה של תורות ריפוי הנפש בתקופות שונות, החל מההצהרה של פרויד על מדעיות גישתו ודרך דורות של תורות שואפות-לרציונליות, מבניות-לכאורה, רוחניות-למחצה, ואמוניות-דתיות בהגשמתן. אשאל מדוע, במקום להזדקק לחוקים ולחוקיות, אנו מרבים להיתלות בדברי נביאים, מובילים ומגלי עולם כאסמכתא מכוננת (כגון "לפי קליין", "לפי קוהוט", "לפי ויניקוט"); ומכיוון אחר, איך כל זה משתלב עם הערכת הצלחות ושינויים לפי סרגלים כמותיים, מושאלים וסכמטיים. האם הנהייה לפסיכיאטריה ביולוגית יצרה ידע תקף, או רק סט חדש של מטאפורות מפתות? מה מקום הזיקה הבינאישית והמפגש - האם הם מספיקים? מרכזיים? או להיפך, שוליים ומטעים? את כל אלה עברתי (אחרי

כל אלה רדפתי) במשך השנים, ואולי אצליח לחלוק כאן כמה תובנות שיוכלו להעשיר את השומעים, ולהמחיש, דרך אירועים ומקרים קליניים, מה אפשר לדעת, מה ניתן רק להניח, ובמה צריך להאמין.

על המרצה: פרופ' אריה (אריק) שלו, פסיכיאטר, בוגר החוג לפסיכותרפיה באוני' ת"א, פרופסור אמריטוס בבית"ס לרפואה של האוני' העברית והדסה בירושלים, פרופסור חבר באוניברסיטת ניו יורק, מייסד כתב העת "שיחות" ועורכו ב-30 שנותיו הראשונות, מורה ומדריך לתלמידים רבים, לשעבר יו"ר האיגוד לפסיכותרפיה ויו"ר החברה לפסיכיאטריה ביולוגית בישראל, חוקר מוביל בתחום הטראומה הנפשית, הגדרתה, חתימתה המוחית, מניעתה, והטיפול בה, וביישום שיטות מחקר עדכניות ומגבולותיהן.

על המתדיינים:

פרופ' דנה אמיר, פסיכולוגית-קלינית, פסיכואנליטיקאית-מנחה בחברה הפסיכואנליטית בישראל, פרופ' מן המניין וראש מסלול הדוקטורט הבין-תחומי בפסיכואנליזה באוניברסיטת חיפה בבית"ס לטיפול, ייעוץ והתפתחות האדם באוניברסיטת חיפה, ראש תכנית המ.א. בביבליותרפיה ויו"ר תכנית "זרמים" לפסיכותרפיה פסיכואנליטית בבית"ס למדעי הפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה, משוררת וסופרת. הוציאה לאור שבעה ספרי שירה, ארבעה ממוארים בפרוזה וחמישה ספרי עיון פסיכואנליטיים שראו אור בעברית ובאנגלית. זכתה בפרסים רבים על כתיבתה העיונית והספרותית, ביניהם 7 פרסים בינלאומיים.

ד"ר קלאודיה קוגן, פסיכולוגית קלינית-מדריכה, מקימה ומנהלת של The Program for the Studies of Psychoanalytic Self Psychology – Deep Springs Institute – Beijing China של תקווה לטיפול בנפגעי 7.10, מחברת הספר: "כוחה המרפא של הסולידריות – מסע פילוסופי, ספרותי ופסיכואנליטי" בהוצאת כרמל. לשעבר יו"ר של איגוד ישראלי לפסיכולוגיית העצמי ולחקר הסובייקטיביות, מרצה בהווה ומייסדת ומנהלת בעבר של "תכנית הכשרה תלת-שנתית ללימודי פסיכולוגיית העצמי". מרצה בתוכנית הליבה בפסיכותרפיה ובתוכנית "פסיכולוגיית העצמי והמעשה הטיפולי" באוניברסיטת תל-אביב. מרצה באוניברסיטת חיפה, מרצה במרכז ויניקוט בישראל, מדריכה צוות נט"ל.

ד"ר בעז שלגי: פסיכולוג קליני, מרצה בתוכנית לפסיכותרפיה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל-אביב; ממקימי וראשי תכנית "אלומות": ידע יצירה ומנהיגות בפסיכותרפיה הפסיכואנליטית; עורך ראשי של כתב העת: "שיחות" – כתב עת ישראלי לפסיכותרפיה; הפסיכולוג הראשי של נט"ל.

**נשמח לראותכם,
חברי מערכת שיחות**

להרשמה על מינוי לכתב העת "שיחות" - לחצו כאן

ת.ד. 14347 תל אביב 6114301 טל' 03-5449215 עמותה 580116093

מייל | sihot@sihot.org אתר | <http://sihot.org>